

Nieuwsbrief voor gemeenten

Juni 2019

Halfjaarlijkse uitgave

Inhoud

[Regionaal nieuws](#)

[Urban Data Centers](#)

[Samenwerkingsverbanden](#)

[Overig nieuws](#)

[Meer informatie](#)

[Colofon](#)

In deze nieuwsbrief

Dit is de twaalfde uitgave van de nieuwsbrief voor gemeenten van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Hierin vindt u een overzicht van de nieuwste cijfers en publicaties op lokaal niveau en overige ontwikkelingen op het gebied van regionale en ruimtelijke statistieken. De nieuwsbrief verschijnt elk halfjaar.

Wat is nieuw?

Het CBS is al geruime tijd actief met nieuwe ontwikkelingen. Hierbij worden onder andere compleet nieuwe producten ontwikkeld. Denk hierbij aan de hooikoortsindex, of aan methoden om het aantal bezoekers aan de binnenstad van Amsterdam op Koningsdag te schatten. Meer informatie over deze en andere ontwikkelingen vindt u op [het innovatieportaal van het CBS](#).

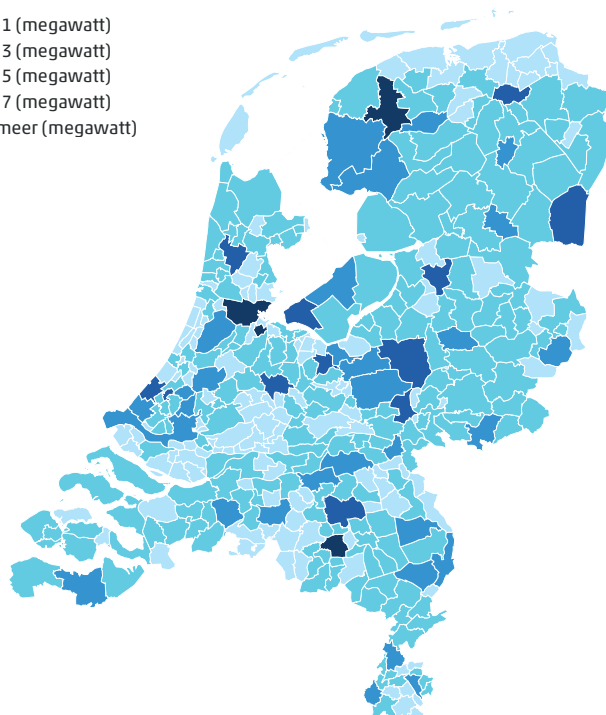
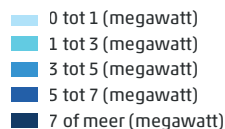
Verder gaat het CBS regelmatig nieuwe samenwerkingen aan. Hierbij kunt u denken aan de Provinciale Data Centers in Friesland, Noord-Brabant en Limburg die in wording zijn en het Regionale Data Center in Veenendaal dat dit voorjaar van start ging. In deze nieuwsbrief kunt u lezen over verschillende nieuwe samenwerkingsverbanden.

Ook worden bestaande processen op het CBS voortdurend efficiënter opgezet of uitgebreid met nieuwe informatie. Een voorbeeld hiervan is de uitbreiding van de Nabijheidsstatistiek met afstanden berekend over het fietspad in plaats van de autoweg.

Verder bevat deze nieuwsbrief informatie over zonnepanelen, vervoersarmoede, verhuizingen, Natuurlijk Kapitaal en nieuwbouwwoningen.

Veel leesplezier!

1. Verandering opgesteld vermogen zonnepanelen woningen 2018 t.o.v. 2017

Regionaal nieuws

Meeste zonnepanelen op woningen in Almere, Utrecht en Amsterdam

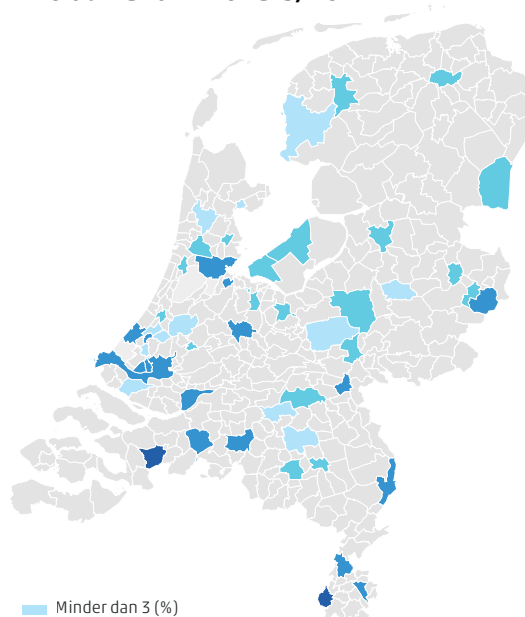
Het opgesteld vermogen aan zonnepanelen is in 2018 gegroeid naar 4 400 megawatt, ruim de helft meer dan een jaar eerder. In Almere stond het grootste vermogen aan zonnepanelen, gevolgd door de gemeenten Utrecht en Amsterdam. Op daken van woningen stond in 2018 voor 2 300 megawatt aan vermogen van zonnepanelen opgesteld, tegen 1 680 megawatt een jaar eerder. Dit is een toename van 37 procent. In Eindhoven en Leeuwarden werd het meeste vermogen bijgeplaatst in 2018.

[Klik hier](#) om verder te lezen.

Veel drugsoverlast in grensgemeenten

Van alle inwoners van 15 jaar of ouder in Nederlandse gemeenten met 70 duizend inwoners of meer gaf in 2017 gemiddeld 5 procent aan veel overlast te hebben ervaren van drugsgebruik of drugshandel. In grensgemeenten was dat aandeel over het algemeen groter. Het percentage inwoners dat veel drugsoverlast ervoer was het hoogst in Roosendaal, maar ook in Maastricht en Heerlen werd relatief veel drugsoverlast ervaren. In Schiedam en Rotterdam was deze overlast eveneens vrij groot. In Zuidwest-Fryslân gaf juist vrijwel niemand aan veel drugsoverlast te ervaren. Meer regionale cijfers over leefbaarheid en overlast op basis van de [Veiligheidsmonitor](#) staan op [StatLine](#).

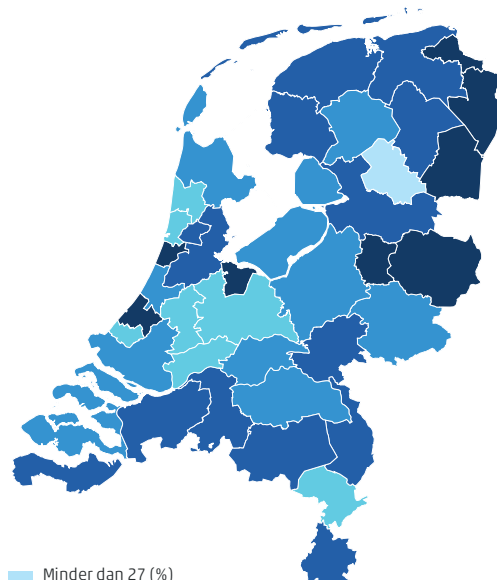
2. Percentage inwoners dat veel drugsoverlast ervaart in gemeenten met meer dan 70 duizend inwoners, 2017

Woonquote eigenaren hoogst in Oost-Groningen

De woonlasten als percentage van het besteedbaar inkomen – woonquote – onder woningeigenaren was in 2018 met bijna 34 procent het hoogst in Oost-Groningen. Dat blijkt uit het WoonOnderzoek Nederland (WoON) 2018. Ook in sommige andere grensgebieden zijn de woonlasten van eigenaren relatief hoog. Dit heeft met name te maken met de lagere inkomens van eigenaren in deze gebieden en in mindere mate met de hoge woonlasten. Daartegenover staat dat de hoge woonquotes in het westen van Nederland, bijvoorbeeld in Haarlem of Den Haag, vooral op hoge woonlasten zijn gebaseerd. In Zuidwest-Drenthe was de woonquote in 2018 met bijna 27 procent het laagst. Meer regionale cijfers over woonlasten zijn te vinden op [StatLine](#).

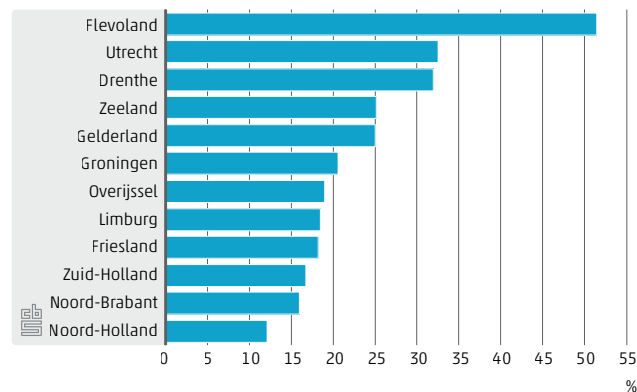
3. Gemiddelde woonquote van woningeigenaren, 2018

Werknemers die in Flevoland wonen, werken het vaakst in andere provincie

Eind 2017 werkte ruim de helft van de werknemers die in Flevoland wonen in een andere provincie. Daarmee werkten zij van alle Nederlanders het vaakst buiten de eigen provincie. Noord-Hollanders werkten daarentegen het vaakst binnen de eigen provincie: 12 procent van hen werkte in 2017 buiten de eigen provincie. Deze cijfers zijn gebaseerd op de Statline-tabel Banen van werknemers naar woon- en werkregio. Met deze tabel kan de woon-werkpendel en woon-werkafstand voor verschillende regio's in Nederland inzichtelijk gemaakt worden, van gemeenteniveau tot heel Nederland.

4. Aandeel werknemers werkzaam buiten de eigen provincie, 2017

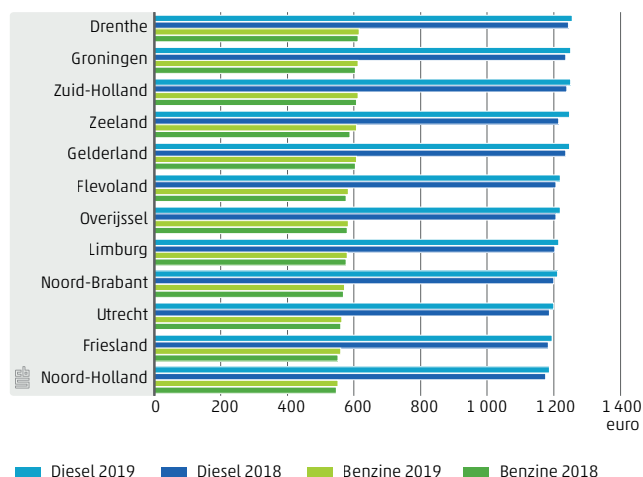
Ruim 5,9 miljard euro wegenbelasting in 2019

Rijk en provincies verwachten voor 2019 ruim 5,9 miljard euro aan wegenbelasting te innen, bijna 0,2 miljard euro meer dan in 2018. De verwachte opbrengsten zijn vooral hoger door een hoger autobezit en hogere tarieven bij het Rijk en enkele provincies.

Wat merken automobilisten van de tariefstijgingen? Voor een benzinevoertuig in de gewichtsklasse 1 151 tot 1 250 kilogram, bijvoorbeeld een Volkswagen Golf of Skoda Octavia, betaalt een eigenaar 4 tot 20 euro per jaar meer dan in 2018. Tussen de provincies kunnen de kosten aan wegenbelasting verschillen: in 2019 betaalt de eigenaar van zo'n benzineauto in Noord-Holland 552 euro, terwijl dat in Zeeland 608 euro is en in Drenthe 616 euro. Voor dieselrijders werken de tariefsverhogingen harder door. Een Zeeuwse dieselrijder met een auto in deze gewichtsklasse betaalt 1 248 euro in 2019, 32 euro meer dan vorig jaar.

[Klik hier](#) om verder te lezen.

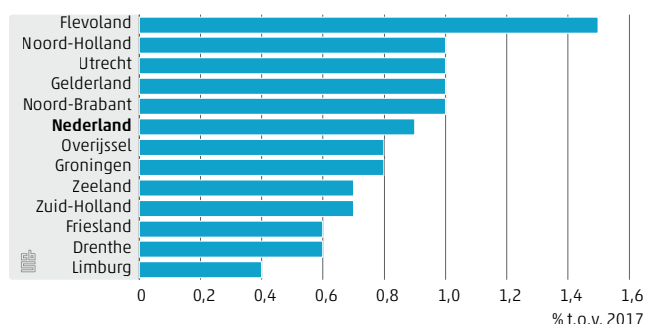
5. Totale kosten wegenbelasting per jaar, voertuig 1 151 tot 1 250 kg

Groei woningvoorraad door nieuwbouwwoningen

In 2018 werden bijna 66 duizend nieuwbouwwoningen gebouwd. Dat is bijna 5 procent meer dan in 2017 en het hoogste aantal na 2009. Met deze nieuwbouw groeide de woningvoorraad met 0,9 procent. In Diemen nam de woningvoorraad door nieuwbouw met bijna 5 procent het sterkst toe (638 nieuwbouwwoningen). In Amsterdam kwamen er 7 263 bij. Daar stonden in totaal ruim 441 duizend woningen, bijna 6 procent van de Nederlandse woningvoorraad. Benieuwd naar de toename van de woningvoorraad door nieuwbouw en het aantal nieuwbouwwoningen in uw eigen gemeente? Bekijk dan [dit artikel](#) en de bijbehorende interactieve kaart.

6. Groei van de woningvoorraad door nieuwbouw, 2018

Urban Data Centers

UDC Heerlen: Kansrijk van Start

In het programma Kansrijk van Start werken overheid, zorgverzekeraars, sociaal-maatschappelijke, medische- en kennispartners samen met als doel het realiseren van een veilig opvoed- en opgroei-klimaat voor elk kind in Heerlen. Als objectieve onderbouwing van de uitgangssituatie is inzicht nodig in de risicofactoren van een ongezond leef- en opgroei-klimaat van zowel ouders als kind. Daartoe heeft de gemeente Heerlen met alle betrokken partijen een monitor opgenomen in het actieprogramma. De informatie uit de monitor moet relevante informatie leveren voor wijkteams om doelgericht te werken voor de meest kwetsbare groepen in Heerlen.

Klik [hier](#) om verder te lezen.

UDC Venlo: omzetcijfers binnenstad

In opdracht van de gemeente Venlo heeft het CBS de omzetontwikkeling van bedrijven in de binnenstad in beeld gebracht. Doel van het onderzoek was het beantwoorden van de vraag wat de impact is van het sluiten van een parkeergarage op de omzet van lokale ondernemers. De cijfers die

het CBS heeft geleverd, worden gebruikt in de besluitvorming rond de herinrichting van het gebied. Neem contact op per e-mail als u geïnteresseerd bent in dergelijke cijfers voor uw gemeente. Het CBS kan voor verschillende regionale niveaus (zoals postcodes, wijken en buurten) en branches de omzetontwikkeling in beeld brengen.

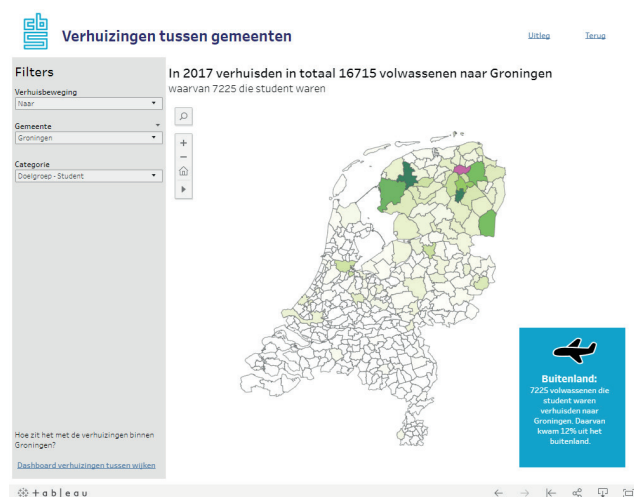
Klik [hier](#) voor meer informatie over het onderzoek.

Dashboard Verhuisbewegingen

Om meer inzicht te krijgen in verhuisstromen, zowel tussen als binnen gemeenten, heeft het CBS het dashboard Verhuisbewegingen ontwikkeld. Het dashboard is een co-productie van de Urban Data Centers in Den Haag, Eindhoven, Groningen, Schagen en Leiden.

Een verhuizing gaat vaak gepaard met een specifieke verandering in iemands levensloop. Het dashboard geeft inzicht in die specifieke veranderingen. Zijn mensen gaan samenwonen? Gaat het om kinderen die het huis uit gaan? In het dashboard zijn verschillende uitsplitsingen gemaakt, bijvoorbeeld naar inkomen en huishoudensamenstelling. Benieuwd waar de mensen vandaan komen die zich in uw gemeente vestigen? En welke verandering hen gemotiveerd heeft om te verhuizen? Bekijk dan [hier](#) het dashboard. Geïnteresseerde gemeenten kunnen per e-mail contact opnemen.

7. Dashboard Verhuisbewegingen

PDC Noord-Brabant: levering gas en elektra aan bedrijven

In opdracht van de provincie Noord-Brabant heeft het CBS de aardgas- en elektriciteitsleveringen van het openbare net aan bedrijven op bedrijventerreinen in Noord-Brabant in kaart gebracht. Het meeste aardgas werd geleverd aan bedrijven in Moerdijk, waar zich petrochemische industrie bevindt. In de meeste gemeenten werd echter meer aardgas geleverd aan bedrijven buiten bedrijventerreinen dan aan bedrijven op bedrijventerreinen. Meer informatie over dit onderzoek is [hier](#) te vinden.

Samenwerkingsverbanden

Regionale bevolkings- en huishoudensprognose

Begin september publiceert het CBS in samenwerking met het Planbureau voor de Leefomgeving de Regionale bevolkings- en huishoudensprognose. Deze prognose geeft een beeld van de regionale ontwikkelingen in de bevolking en huishoudens in de komende drie decennia. De verwachte trends kunnen een hulpmiddel zijn bij het ruimtelijk, sociaal of economisch beleid.

De verwachting is dat de Nederlandse bevolking de komende jaren blijft groeien, met name in de grote steden. Aan de randen van Nederland zal echter krimp optreden. In kleinere gemeenten zal het aantal kinderen op de basisschool teruglopen, terwijl dit in andere grote steden juist gaat toenemen. Het aantal huishoudens zal vrijwel overal in Nederland toenemen.

Meer weten? [Klik hier](#) om alle actuele prognoses te bekijken.

Project VIVET

Op verzoek van de ministeries van Economische Zaken en Klimaat en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hebben CBS, het Kadaster, het Planbureau voor de Leefomgeving, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en Rijkswaterstaat hun krachten gebundeld in het meerjarenproject VIVET (Verbetering Informatievoorziening Energietransitie). Zoals de naam van het project al aangeeft, moet het leiden tot voorstellen voor de verbetering van de informatievoorziening over de energietransitie. Met betere data kunnen actoren informatie sneller en tegen lagere (zoek)-kosten vergaren, waardoor ze sneller en beter in staat zijn om goed onderbouwde besluiten te nemen over hun bijdrage aan de energietransitie.

[Klik hier](#) om verder te lezen.

Benieuwd naar de situatie van statushouders in uw gemeente?

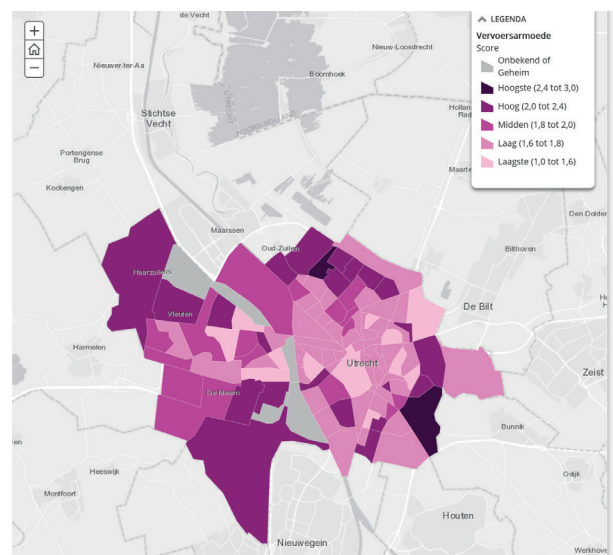
Tussen januari 2014 en maart 2019 kwamen 180 duizend asielzoekers en nareizigers naar Nederland. Het CBS heeft degenen die een verblijfsvergunning asiel kregen (statushouders) gevolgd op gebieden als inburgering, gezinshereniging, huisvesting, onderwijs, arbeidsparticipatie en zorggebruik. Naast CBS-data zijn hierbij ook gegevens van de Immigratie- en Naturalisatiedienst, het Centraal Orgaan opvang asielzoekers en de Dienst Uitvoering Onderwijs gebruikt. Deze [landelijke cijfers over asielzoekers en statushouders](#) kunnen ook per gemeente worden berekend; samen met Divosa en gemeenten werkt het CBS aan een gemeentelijke Benchmark Statushouders.

Werkt u bij een gemeente en wilt u inzicht in de situatie van statushouders in uw gemeente? En wilt u dat graag afzetten tegen andere gemeenten? Doe dan mee aan de [Divosa Benchmark Statushouders](#).

Vervoersarmoede

In het rapport [Risico op vervoersarmoede](#): een eerste aanzet tot een indicator wordt een nieuwe methode gepresenteerd om vervoersarmoede te meten. Bij het rapport horen ook twee geo-visualisaties die het risico op vervoersarmoede in de gemeenten Utrecht en Heerlen inzichtelijk maken. Op dit moment werkt het CBS samen met het Planbureau voor de Leefomgeving aan een verbetering van deze indicator. Deze resultaten worden later dit jaar op buurt- en gemeenteniveau gepresenteerd voor de krimpgemeente Heerlen en de groeigemeente Utrecht. Lees voor meer informatie het artikel [CBS doet onderzoek naar vervoersarmoede](#), of neem contact op per [e-mail](#).

8. Vervoersarmoede in de gemeente Utrecht

Jeugdmonitor

De ontwikkeling van een samenhangend jeugdbeleid vraagt om samenhangende informatie. In opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is daarom enkele jaren geleden de Jeugdmonitor ontwikkeld. De uitvoering van de Jeugdmonitor is in handen van het CBS. De monitor bevat indicatoren over de volgende domeinen: jongeren en gezin, gezondheid en welzijn, onderwijs, arbeid en veiligheid en justitie. Sinds kort biedt de Jeugdmonitor online Regionale Jeugdrapporten. De rapporten en visualisaties over de gemeente(n) van uw keuze worden automatisch gegenereerd, op basis van data uit Jeugdmonitor StatLine. Deze rapporten zijn eenvoudig te downloaden vanaf [de website](#).

Natuurlijk Kapitaalrekeningen

Mens en economie zijn in hoge mate afhankelijk van de natuurlijke leefomgeving en de producten en diensten die deze levert. De Natuurlijk Kapitaalrekeningen hebben als doel om dit op overzichtelijke en internationaal vergelijkbare wijze in kaart te brengen. Het CBS werkt samen met Wageningen Universiteit aan de ontwikkeling van modellen, data en

kaarten die in ruimtelijke zin een zo compleet mogelijk beeld geven van de huidige staat van het natuurlijk kapitaal in Nederland. Op deze manier kunnen de omvang en kwaliteit van ecosystemen en de grootte van de diensten die deze ecosystemen leveren, zoals fijnstoffiltratie, koolstofvastlegging en mogelijkheden voor recreatie en toerisme, door gemeenten worden gemonitord.

[Klik hier](#) voor meer informatie

Pilot toekomstbestendige uitwisseling financiële data van gemeenten en provincies

Gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen delen hun financiële gegevens in het systeem Informatie voor Derden (Iv3) met het CBS. Tot nu toe stuurden decentrale overheden hun kwartaalrealisaties, begrotingen en jaarrealisaties in Excel-tabellen naar het CBS. Onlangs zijn het CBS en de Open State Foundation van start gegaan met een pilot om financiële gegevens van deze overheden op een nieuwe, toekomstbestendige wijze te verzamelen. Hiermee wordt de datakwaliteit verbeterd en kunnen publicaties worden verrijkt. Meer informatie is te vinden op [de CBS-website](#).

Overig nieuws

Trends in Nederland 2019

Hoe lang is de gemiddelde opnameduur in het ziekenhuis tegenwoordig? In welke gemeente is de woonoppervlakte per persoon het kleinst? Hoe hoog is de studieschuld van huishoudens? Hoeveel kilogram peren werd geoogst in 2018? Trends in Nederland 2019 geeft antwoord op deze en nog veel meer vragen. Deze editie besteedt extra aandacht aan het gebruik van internet, de psychosociale arbeidsbelasting van werknemers en de ontwikkeling van onze economie.

[Klik hier](#) voor meer informatie.

Afbakeningen specifieke bedrijven

Om beleidsinformatie te ontwikkelen, waarmee gericht gestuurd kan worden, is het soms nodig om over zeer specifieke groepen bedrijven informatie te hebben. Denk daarbij aan de impact van cybersecuritybedrijven op een regionale economie, het aantal techbedrijven in de zorg of het aantal bedrijven dat zich met hernieuwbare energie bezighoudt. Met technieken als webscraping, textmining en machine learning kunnen nieuwe bedrijfsafbakeningen buiten de standaard bedrijfsindeling (SBI) om gemaakt worden. Interesse? Neem contact op per [e-mail](#).

Wat zegt de gemeenteraad over mijn buurt?

Wanneer praat de gemeenteraad over uw wijk of buurt en waar gaat dat dan over? De app WaarOverheid.nl die gebruik maakt van open data van het CBS, brengt u daarvan op de

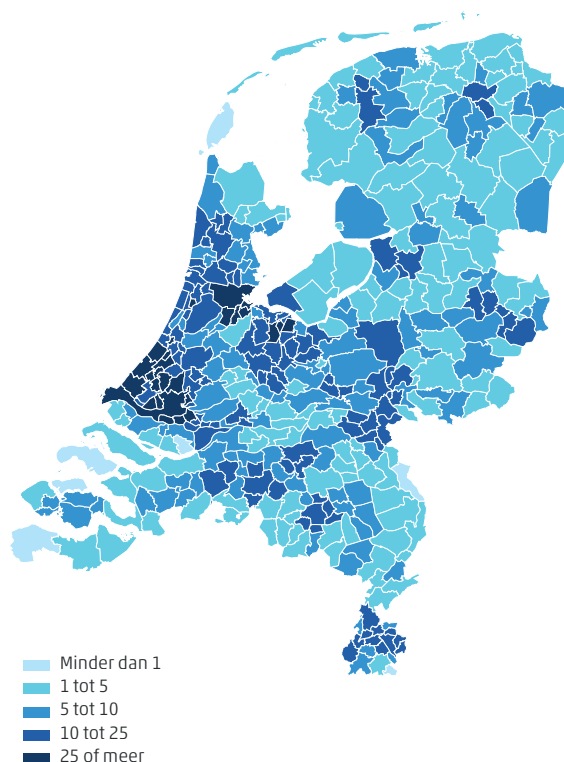
hoogte, en geeft toegang tot de politieke besluitvorming. Veel gemeenten zijn enthousiast over de app en hebben deze gepromoot bij hun inwoners. Op dit moment doen 108 gemeenten mee met Open Raadsinformatie, het open data-platform van VNG Realisatie, dat voor WaarOverheid.nl als bron dient. WaarOverheid.nl leverde de ontwikkelaars een podiumplaats voor de Stuivering Open Data Award op. Deze award belooft gebruikers van open data voor een bijzondere prestatie, met als doel het belang en de mogelijkheden van open data te benadrukken.

[Klik hier](#) voor meer informatie over WaarOverheid.nl.

Nabijheid van voorzieningen met de fiets of de auto

Wat is de gemiddelde afstand vanuit mijn wijk of buurt naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis? Hoeveel scholen zijn er binnen een straal van 10 kilometer rondom mijn buurt? Dit zijn vragen die beantwoord kunnen worden vanuit de Nabijheidsstatistiek van het CBS. Tot nu toe werden de afstanden alleen berekend voor de auto, maar inmiddels is dit ook mogelijk voor de fiets. In sommige gevallen kan de afstand tot een voorziening berekend over het fietspad sterk verschillen van de afstand over autowegen. Heeft u interesse in de nabijheid van voorzieningen in uw gemeente met de fiets en/of de auto? Neem dan contact op per [e-mail](#) om de mogelijkheden te bespreken.

9. Aantal scholen voortgezet onderwijs binnen 10 km met de auto, 2017

Meer informatie

De statistieken van het CBS zijn beschikbaar op de [website](#). Komt u via de website of StatLine niet bij de juiste cijfers of heeft u vragen over publicaties van Eurostat, dan kunt u contact opnemen met de [Infoservice](#) van het CBS.

Via de landingspagina [Nederland regionaal](#) maakt het CBS de regionale informatie toegankelijk. Deze pagina helpt u een weg te vinden in de vele regionale gegevens en mogelijkheden. De landingspagina biedt overzicht en slaat een brug naar de regionale informatie in StatLine.

Wilt u snel een overzicht hebben over de thema's waarvan het CBS regionale cijfers heeft, kijk dan in het [Overzicht regionale gegevens](#).

Aan de hand van interactieve kaarten op [CBSinuwBuurt.nl](#) kunt u eenvoudig cartografische weergaven van verscheidene onderwerpen samenstellen. Het CBS maakt het op deze manier mogelijk om gegevens visueel weer te geven op een laagregionaal niveau en op andere kleine oppervlakken, zoals 100-metervierkanten.

Colofon

De nieuwsbrief voor gemeenten is een uitgave van het Centraal Bureau voor de Statistiek. De vorige edities van de nieuwsbrief zijn te downloaden via [de archiefpagina](#) op de CBS-website. Hier kunt u zich ook aanmelden of afmelden voor de nieuwsbrief.

Wilt u reageren op deze nieuwsbrief of heeft u een andere vraag over regionale of ruimtelijke statistieken van het CBS? Neem dan per [e-mail](#) contact met ons op.

[Aanmelden](#) of [afmelden](#) voor deze nieuwsbrief.